

WAT MEN IN VIJF SEKONDEN DROOMEN KAN.

Het is een opmerkelijk, ofschoon algemeen bekend verschijnsel, dat men in den droom vaak uren, ja dagen meent te doorleven, terwijl het ten slotte blijkt dat men slechts eenige minuten, zelfs geene minuut, gedroomd heeft. Het herinnert ons aan de oostersche vertelling aangaande zekeren sultan in Egypte, wien een toovenaar begrijpelijk wenschte te maken, dat voor God jaren en eeuwen slechts oogenblikken zijn. De sultan moest zijn hoofd in een kuip vol water dompelen en het dan terstond er weder uit opheffen. De sultan deed dit. . . . doch er volgde niets bijzonders op. Heftig vertoornd op den toovenaar, die hem, zoo hij meende, voor den gek had gehouden, liet hij dezen ter dood brengen. Doch de toovenaar had een grooten en machtigen aanhang; vandaar een opstand, tengevolge waarvan de sultan, in schamele kleeding vermomd, moest vluchten. Hij zette zich nu in eene ver afgelegen stad, — ik meen Damascus, — neer, oefende daar een bedrijf uit, huwde, kreeg ettelijke kinderen enz. Op zekeren dag zijn hoofd willende wasschen, dompelde hij het in een tobbe met water. Hij licht' het hoofd weer op. . . . en bevindt zich in zijn paleis in Egypte, omringd door zijne hovelingen met den toovenaar. Al die lotgevallen had hij beleefd in het korte oogenblik dat zijn hoofd in het water was!

Zullen echter voorbeelden van dit verschijnsel eenige psychologische waarde hebben, dan wordt vereischt, vooreerst dat hetgeen in den droom schijnt te gebeuren eene min of meer goed aaneengeschakelde gebeurtenis vormt, waarvan het geheele verloop ons dadelijk na het ontwaken duidelijk voor den geest staat en blijft staan, — en vervolgens, dat men in staat is geweest den tijd te meten, gedurende welken men gedroomd heeft. En aan die voorwaarden ontbreekt het meestal.

Wij vinden echter een voorbeeld er van onder het bovenstaand opschrift medegedeeld in de *Revue Scientifique* van 30 October 1886, dat ons de moeite waard toeschijnt hier mede te deelen.

»Ik was' — zegt de verhalen — »gezeten naast een divisie-chef

op de prefectuur van X; wij gingen eene fantastische rekening na, waarbij wij eenheden optelden, die zeker niet gelijksoortig waren. Een geëmployeerde zet zich bij ons neer, met de ellebogen op de tafel. Ik zie op en zeg: gij hebt de soep vergeten! Neen, neen, — antwoordt hij — volg mij! — Wij gingen te samen heen, liepen lange corridors door, en ik bevond mij op de binnenplaats van het collège, waar ik ben opgevoed. Mijn geleider ging in een mij welbekenden vleugel van het gebouw, van waar men naar de schoollokalen klom. Onder den trap wees hij mij een fornuis, waarop een oesterschelp met iets wits er in. Maar, — zeg ik nu, — gij hebt de groenten vergeten! Ga daarom naar den portier aan 't einde der binnenplaats; gij zult daar de groenten op een tafel vinden. Ik wachtte lang; eindelijk zag ik mijn metgezel, die teekens tegen mij maakte om mij te kennen te geven dat hij niets had gevonden. Maar het is links, riep ik hem toe. En werkelijk zag ik hem weldra met een enormen kool de plaats oversteken. Ik haalde mijn mes uit den zak, maar op het oogenblik dat ik de kool begon te snijden werd ik wakker door het geluid van een kop met bouillon, dien eene dienstbode wat hard neerzette op het marmere blad van mijn nachttafeltje. Het schijnt mij duidelijk dat het denkbeeld van soep mij is ingegeven door den reuk, op het oogenblik, waarop de deur van mijn slaapkamer open ging; de geur der bouillon nu heeft hoogstens vijf sekonden noodig gehad om tot aan het bed te komen."

Het is zeer mogelijk. Doch ik kan een ander geval mededeelen, in 't welk de tijd, dien de droom duurde, niet bij gissing bepaald, maar werkelijk gemeten is.

»Ik was op reis" — dus luidt het verhaal, — »en had in mijn hôtél des avonds bij het naar bed gaan bevolen mij 's morgens ten 7 uur te wekken. Gelijk mij in zulke gevallen doorgaans gebeurt, werd ik vóór dien tijd van zelf wakker en zie op mijn horloge. Het wees precies zeven uur. Een oogenblik daarna stap ik het bed uit, maar bevind mij nu op eens, aangekleed en wel, op een verbazend langen zolder. Dit verwonderde mij echter volstrekt niet; men weet trouwens dat in den droomenden toestand het *nil admirari* veelal (niet altijd) regel is. Maar dit begreep ik, dat ik naar beneden moest trachten te komen. Ik loop den ganschen langen zolder over en vind eindelijk een deur. Maar deze brengt mij op een anderen even grooten zolder, en ik zoek ook daar te vergeefs naar een trap. Wel vind ik ten laatste een deur, doch deze geeft weer toegang tot een derden zolder, van

dezen kom ik op een vierden, een vijfden, een zesden. Maar nergens een trap. Ik begin nu verlegen te worden. De spoortrein, waarmee ik ten 8 uur ongeveer dacht te vertrekken, zal ik moeielijk kunnen halen, als ik niet spoedig een trap vind. Ik keer dus terug, onderzoek opnieuw een voor een alle zes zolders om een uitgang te vinden. Op den 't allereerst bezochten vind ik eindelijk een vensterluik, open dat, klim er door en kom in de dakgoot. Maar nu bevind ik mij plotseling schrijlings gezeten op den top van een hoogen alleenstaanden muur. Hoe daar af te komen? De vrees om te laat te komen wordt nu vervangen door den angst voor het naar beneden vallen, want ik gevoel dat ik het op den muur niet lang zal kunnen uithouden. Op eens hoor ik vlak in mijne nabijheid timmeren. Ik wil den timmerman toeroepen of hij mij niet met een langen ladder van den muur helpen kan . . . maar ontwaak in mijn bed. Ik was dadelijk na het zien op het horloge weer ingeslapen, en het vermeende timmeren was niets anders dan het kloppen van den bediende op de deur. Oogenblikkelijk zie ik op mijn horloge: het wees ruim een minuut over zeven! Was al hetgeen ik in mijn droom beleefd had werkelijkheid, dan zou daarmee meer dan een half uur gemoeid zijn geweest."

D. L.